

Abstrakt

Hlavním cílem této diplomové práce je odhalit zákonitosti prostorové diferenciaci nezaměstnanosti na úrovni obcí ve vybraných středoevropských zemích a její změny v novém tisíciletí. Pro tento účel je střední Evropa vymezena jako oblast Polska, Česka, Maďarska, Rakouska, Slovenska a Slovinska. Výzkum je zaměřen na identifikaci prostorových shluků míry nezaměstnanosti ve vybraných zemích s využitím pokročilých prostorových a statistických metod, jako je hot spot analýza. Výstupy analýzy rozdělují všechny obce do dvou hlavních skupin – shluku s vysokou mírou nezaměstnanosti a shluku s nízkou mírou nezaměstnanosti. Následně jsou tyto dvě kategorie podrobeny detailnímu kvantitativnímu výzkumu, který zkoumá jejich stabilitu ve zvoleném období (od roku 2005 do roku 2021). Příslušnost každé obce ke klastru je dále vysvětlena pomocí binárních logistických regresních modelů, které využívají prostorové, velikostní determinanty a také rezistenci. Nakonec jsou výsledky vysvětleny v historických, sociálních a ekonomických souvislostech socioekonomického geografického pohledu na jednotlivé země. Analýza pracuje s databází míry nezaměstnanosti složené z údajů poskytnutých národními statistickými a pracovními úřady. Údaje z jednotlivých úřadů byly shromážděny, upraveny a vloženy do unikátní databáze. Hlavním zjištěním je, že míra nezaměstnanosti vytváří prostorový vzorec vysoké a nízké míry nezaměstnanosti ve střední Evropě. Tyto shluky obcí jsou obvykle v čase stabilní, v Polsku jsou však méně stabilní. Příslušnost ke shluku závisí na vzdálenosti od regionálního nebo národního centra a na populační stabilitě obcí. Oblasti ve shluku s nízkou nezaměstnaností se zdají být méně rezistentní na začátku hospodářské krize v roce 2009 a krize COVID-19 v roce 2020.